

CSIKI LAPOK

Feladvány kiadó: Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ
Előfizetési ár: Földön évi 3 Pengé 6.— Kijelölt vidékekre . Pengé 1.50
 Földön 3.— Földönkívüli ára 12 fillér
 Külföldre egy évre 12 Pengé.
 Megjelenik minden vasárnap.
Nyilvántartási számok: Nyilvántartási díj a soronként 1 Pengé
 Kétszámú nem adósnak vissza.
 Hirdetési díjak a legelőbbban számítandók.
 Kiadóhivatal: Csiksereda, Apafi Mihály-utca 15 sz.
Feladvány szerkesztő: vitéz Révész György

Háborus karácsony

Ezt a szeretet ünnepét is a fegyverek ropogása savorja meg. Az egész világ haroban áll. Is a nemzedék már három évtizede elvesztette a nyugalmat. Az első világháború óta örökös nyugtalanság és szenvedés a sorsa.

A négy keresztény ünnep-n fokozott mértékben fáj est a vérgőzös világot látni. Nem tehetünk róla. Nyugodt lelkiismerettel állítjuk, hogy ezt a vérontást reánk kenyszerítették az ellenségeink. Semünk előtt bomlott ki ez a háború. Más út nem volt, mint a fegyver. Ha hosszú nem nyulunk az életünköt jelentő fegyverhez, akkor eltipornak, rabszolgaságba kergetnek. Mint ahogy volunk.

Mi itt ezen a földdarabon jól láttuk mi volt egy vesztés háború után a sorsunk. Rabság. Ezerszer inkább meghalni fegyverrel a kezben, mint még egyszer azt a sorsot megérni. Láttuk, hogy amely nép engedi kicsavarni kezéből a puskát, annak nem irgalmaznak.

Bármennyire is nem akartuk, most haroban vagyunk. Keresztény lelkünk egész megépítése a békeosság, a szeretetből sugárzó karácsonyt áhította. De ha kell, verekedni is tudunk. Különösen tudunk akkor, ha ellenségeink éppen ennek a szent ünnepnek a lényegétől akarnak megfosztani.

Karácsony van. Krisztust váró szentséges ünnep. A családok a Dön kanyarban, valahol Oroszországban kellőt álljanak. Nem öröm ez nekünk, e fokosra érni, az a tudat, hogy a leggaládabb módon kényszerítették erre.

A háború nagy lemondásokkal jár. A háborus karácsony, nyugalom helyett csak aggodás, jótét helyet nélkülözést, általában lelki és testi szenvedéseket jelent. Amikor a karácsonyfáink kigyulnak ebben az esztendőben, gondoljunk öntudattal a háborus karácsonyunkra. — Tisztázzuk magunkban azt a felfogást, hogy ezeket a szenvedéseket nekünk vállalni kell. Bármi következen az jószívvel, azt kitartással ut kell vészeln a boldogabb jövőnkért.

Ma gyermekeink együtt verekednek az apáikkal. Azokkal, akik már több karácsonyt értek a lövészárkokban, akik évok hosszú sorát szenvedték át a hadifogság lélekölő kilátás talanságában. Együtt állanak ismét szemben egy egész világgal. Eppen azzal a világgal, amely a másik háború után megvírozta a lelkünket, megalázott és koldusbotra juttatott.

Most ismét megkürdünk azzal az ellenséggel, amely 1918. év végén a legkegyetlenebb békét diktálta és megkeserítette életünköt. Csak azt mondhatjuk ma a fagyvert keményebben markoló gyermekeinknek, hogy mi eserszer megbántuk azt a könnyelműséget, amikor a tőlünk távol eső idegen hangokra hallgatva eldobtuk a fegyvert. De ezt a könnyelműségüket megsemmisítették a gyermekeink is, akiknek egész életét megnyomorította az idegeneknek es a vétke.

A karácsony szentséges közelségében es a hitünk, hogy nekünk est a háborút vállalni kellett és est végig verekedjük a győzelemig. Eddig pedig nagy es ut. — Szenvedést, lemondást fogunk végig élni. Arra kérjük Istent, hogy erősitessen meg minket ennek a kemény feladatnak vállalásában. A ma született Kisded bisonban velünk van ebben az igazságos harcunkban.

Egymásért.

Karácsony a szeretet ünnepe. A háborus karácsony eserszeresen áhuzza a keresztényvilág legszebb ünnepének est a lényegét. Bajban vagyunk, verszünk. Iyenkor illik egymás közelsébe húzódni, hamar maskor nem is tesszük. —

A harcban álló nemzet élete sok tanu sőt nyujt. Neszünk csak a harcterek fele. Tanuljunk valamit abból a világból, ahol a hősi nemi korszak az emberekhöz. Meglátjuk milyen egyszerűen egymás közelsébe kerülnek on a magyarok. On minden gyűlölködes, konyokos es a másik karára lendülő öközodés. On csak egy szabály ismeretes. Egymásért.

Ezt az elvet megcsinálhatnánk ideháza. Különösen karácsonykor meg inkább időszerűnek ezek a gondolatok. A polgari életben napokon kihajjua mennyire elvadulnak az állapotok. Már egészen ismeretlen az egymason való segítének a támogató szellemé. Arzeketlenek vagyunk a másik magyar testvérünk bajai iránt. Nyugodtan mondhatjuk nem barrotjuk egymást. Nem érdekel egymás élete. Nagyon elvan foglalkva mind nki magával. Csak magával. Mas nem számít. Altalában senki nem akar tavolabb eső cselekedni fele mentelmi. Kizárólag a maga önző, egyeni kis élete az iránt. Azonut nem hajlandó tekinteni. Sem el. Sem hátra.

Pedig a magasabbrendű közösség alifőbb értékeit elszakít tart szem előtt. Oyan természetűek ezek, amelyek az egész nemzetért valók. Igen primitív együttes es, amelyek nem ismeri es egymásért való áldozatosságot. Est az életet kizárólag a szeretet szabályai szerinti lehet biztosítani.

Karácsony es háború van. Használjuk fel az alkalmat, hogy egymashoz közelsébe kerüljünk. Igyekesszünk megérteni azt, hogy nekünk magyaroknak az életünk, a jövőnk függ attól, hogy összefogjunk, egyik legyünk es minden pontokon keresztl együtt maradjunk. Ne ellenségeskedjünk, ne engedjük magunkat partizapon es egyéb idegen hangok által sított manipulácokon szerieszaggatni, mert elveszhetünk. Az idők neheseek, nem tudjuk mit hoz a holnap. Csak egyet tudunk, viharos a világ es aki egyedül van, aki gyöker nélkül áll es könnyen elsodródhat. Nekünk magyaroknak csak egyetlen gyökerünk van, ami megáldhat es es egymashoz való megfogozkodásunk. Karácsony van, háború van, fogjuk meg jól egymás kezét, hogy a háború szerelében.

Otperces időszerű földrajz.

Fokváros, két ocean támaszpontja.

Afrika legdélibb caucasat koravitoriasis. A mostani Jöremenyseg fokai Cape Tormentoonak, a viharok fokának nevezte el. A Cabo da Boa Esperansa nevű Janos portugai kiralyot ssármast. Dának azonban legesenyese tanadása miatt Kap Aguanasnál vissza kellett fordulnia. 11 évvel később Vasco da Gamanak sikerült először Afrika körülhajozásával Indiába eljutni. A portugálok azonban est az utat a Jöremenyseg fokai korai lombok viharok miatt nem szivesen használták.

A hadasati szempontból rendkívül kedvező fekvésű Fokvárost a holland Jan van Riebek alapította. Eredei eg az Indiába vitoriasó hajók számára esoligai közbenső állomásul, ahol ivóvizet, élelmiszereket es mindenkéltét friss fészekfészeket vettek fel. Az eredei holland lakosság francia hugenottakkal es a német bevándorítókkal keveredett. Fokföld gazdasági értékeit a hollandoknak fogalmuk sem volt es egészen a 18 század végéig es a gyarmat a hollandoknak a fokföldi jövedelem hátsorosa került.

Mivel az Indiába tartó vitoriasóhajók a Jöremenyfokait továbbra is meglehetősen délre haladtak, Anglia hosszú ideig nem törődött Fokvárossal. A brit hajók

a 18. században ugyanis Szent Ilona szigetén frissítettek fel ivóviz- es élelmiszerezésüket. Az Egyesült Államok elvesztése után azonban az Indiai ocean lett a brit imperialiszmus legfontosabb tevékenységi területe es ezért Afrika déli caucas a brit expansió törökvések áldozatát esett. 1795-ben megjelent a brit flotta egy része Fokváros előtt, hogy a Fokföldet „a fenyegető francia invazió miatt ottmába vegye”. A brit flotta parancsnoka hatalmas összegeket áldozott a holland szoldosok megvesztegetésére, hogy Fokváros angol keze kerüljön. A következő években a hollandok ismételen megkísérítették a várost visszahódítani, de próbálkozásuk sikertelen maradt, mert Anglia tudatában volt annak, hogy indiai gyarmatait Fokföld birtoka nélkül nem tarthatja meg. Így astán Anglia 1805-ben arra a hírre való vonatkozással, hogy Napoleon meg akarja Fokvárost szelni, hat nagy hadihajót es 50 szállítóhajót küldött a Jöremenyseg fokához, amely a várost es környékét végervényesen az angolok birtokába kerítették es brit gyarmatnak nyilvánították.

A brit uralom első éveiben Fokváros rohamos fejlődésnek indult, mert az Indiába tartó brit hajók esenul itt kötöttek ki es Napoleon szentilioni szembeszökésének idején — 1815—1821 — a szigetet államossá nagyssamu angol katonaságot Fokvárosból tartak el. A 19. századon vesztett jelentőségéből, mert a nyugatafrikai partvidéket folytató rabszolgaszerkedés esenulit teje-een megsűnt es a század második feleiben épült Szuoni csatorna megnyitása következtében Fokváros tengeri forgalma is erősen megcsappant. A 19 század végén a délafrikai gyémánt es aranymezők felfedezésevel ismét visszanyerte jelentőségét, esenul azonban nem mint tengeri kikötő, hanem mint az afrikában lévő Délafrikai Unió politikai erőcentrums. Vegül is a világháborus események Angliát is arra késztették, hogy India es Ausztrália felé a Szuoni csatorna helyett inkább a Jöremenyseg fokán át vesztő hosszabb, de biztonságosabb utat válasszák.

Fokváros gyors növekedését lakó számának emelkedésével szemléltethetjük a legjobban. 1891-ben még 50 000 volt lakóinak száma, 1900-ban már 90 000, 1936-ban 350 000 (a fele fehéres ember), jelenleg pedig a fokvárosi lakosok száma 400 000-re tehető.

Mag a város kívülről teljesen európai jellegű. Főjellegesség az 1100 méter magas Tabias hegy, melynek leglóbán gyümölcsösök terülnek el. Kikötőt a veszedelmes oszaknyugati viharok ellen hatalmas molok védik. Tekintettel arra a körülményre, hogy a fekete kontinensnek csupán a déli része alkalmas a fehér emberek számára alianzó letelepítésre, valószínű, hogy Fokváros jelentősége továbbra is növekedni fog es a Délafrikai Unió önálló politikai fejlődés kiinduló pontját fogja képezni.

A gőzhajók es repülőgépek es Európa es Fokváros közötti távolságot jelentékenyen megrövidítették. Vasco da Gamanak még 112 napig tartott es ut Fokvárostól Lisszabonig, Londonból pedig a múlt század közepéig 70 napig utaztak Fokvárosig. A vitoriasóhajóknak kedvező esél miatt a brazilai part közelében kellett haladniuk, amert is az angolok hajók védelmére Rio de Janeiroban hadiflótát tartottak. Londonból a Jöremenyseg fokán át Bombaybe 120, Sydneybe pedig 180 napig tartott es ut. Ma a Szuoni csatornán át közelsébe postahajók Londonból 21 nap alatt érnek Fokvárosba, 18 nap alatt Bombaybe es 43 nap alatt Sydneybe. A Szuoni es toronát vesztő unió a Jöremenyseg fokán át Bombaybe 8400 km-mel = 77 esaszék, Kalkuttába 7100 km-mel = 51 esaszék, Bombayba 9000 km-mel = 80 esaszék, Melbourneba 2000 km-mel = 10 esaszék, Szuoni 1100 km-mel = 200 esaszék hosszabb es ut.

A világháború előtt a brit hajók közül csak a busát, erdeket stb. szállító vitoriasóhajók vették útjukat a Jöremenyseg fokai keresztül. Az Amerikából Kalkuttába tartó hajók is est az utat használták, hogy a magas Szuoni csatorna díjakat megtakarítsák. A világháborus események, majd az abessziniai háború azonban bebizonyították, hogy politikai válások idején tanácsosabb a hosszabb utat választani. Esért az angolok már azkoriban az esentrálal es indiai esemélyforgalom egy részét a Jöremenyseg fokán át benyújtották le. Egyszermind az utonai megerősítésére a nyugatafrikai parton Praetowat es Bihuristét erőfőké es flottabázisokká építették ki, Fokváros kiadóját, a Rozmár szigetet es Simonstowat pedig 88 centiméteres ágyakkal szerelték fel. Simonstowat, amely egyébként nem áll a Délafrikai Unió fennhatósága alatt, csatahajóállomása építették ki. A keletebbre fekvő Port Elisabeth, East London es Durban kikötőket ismétlen megerősítették.

A csikszereda-székelyudvarhelyi vasút.

Tusnádi Éltés Gyula dr.-nak e lapba írt cikkéből nagy előhaladásunknak kell kiterebélyesednie. Ered a vasutügy! Mert ez a kezdet kezdete. A gazdasági életnek s a kultúrának ez a vérkeringése. S az 1867-től való kormányok, amelyek mindenben elhanyagolták, sőt elhagyták a Székelyföldet: ebben dobták oda sorának, tehát: ellenségeknek.

Elég csak egy vasuti térképre tekinteni, hogy elhűljön az embernek a vért Micoda sűrű esővérvényes hálóját van, nemcsak közvetlen Budapest körül — ami természetesen — hanem tőle 100 és 200 kilométeres körletben is, s hogy egyáltalán Nagyváradon erről, míg a Székelyföldön marad egy megyében egy szál, mint a szegre akasztott pulnakavágó cérna! S míg az igazi vasút, a duplavágányú Budapesti-Pozsonyi, Poprad-felől a fenn Zimonyig és le Flumégig fut, keleire még Nagyváradig sem merészkedik, hanem Székelyföld már megtorpán és vége! Olyan az egész, mint az Ausztria Erdélyt felhívta volna a Balkánra! Borszeg a trianoni évek alatt magyar katonai körök számára turáni körök megcsinálták a Magyarország múltjának és jövőjének megfelelő, sbbos méltó térképét. A követséget: amit azonban csak mint a különböző kormányzatokra jellemzőt említek fel, — Pozsonyot! Galacig, a Kárpátoktól az A'dunáig!

Pozsonyot! Győrön, Budapeston, Szo'noton, Nagyváradon, Kolozsváron, M. rosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Csikszeredán át Galacig — négyes vágány, egy-egy, oda-vissza, távolági gyors-személyforgalom, egy-egy, oda-vissza, helyi és teheráruforgalom részére Körül pedig közele a batárokhos: körforgalmi, elsősorban katonai céokra: Pozsony—Nyitra—Kassa—Munkács—Mármarosváros—Szerethvasar—Jászvásár—Galac—Braila—Brassó—Nagyvárad—Vasrac—Pátervárad—Pacz—Nagykarlász—Szombathely és ismét Pozsony—Közös: halálmentő vonal: — A Magyar Birodalom honvédelmi vasúja!

Magyarországnak most meg kell mutatnia, hogy nem fél attól, hogy másnak épít vasuti hálózatot, hanem igazán: magát látja el a keleti végeken is, úgy, amint ellátta észak, nyugat és dél felé.

A székely környut építéskor a civilizációs építőfelügyelőre és osztálymunkácsra — Szépvízen vezetve át a gyimesi vonal — Szépvízen volt. Egy-egy Madéfalváról terjesztik a Szentmiklósi és Szépvízi kövösi merő fel: Kishavas és Caeroidal, Simósdala, Sivarutja lábánál, fel Csüggételek, a vízválasztó hogy meredek lábában (hol a sserpentinc-szágut átmozgatta a hegyen, Földöklök. Itt egy rövid ászkaton ment át, a Madéfalváról idáig teljesen alk. kővel, vízmentes magas talajon, egyenes vonalban nyomjelket, tejszen kősz terv, állomásait ott, ahol most a Dabai-tervezések gyárépítései vannak. A székely hegy Hargita-vasutiterv megépítésékor pedig (Székelyudvarhely—Csikszereda) Szeredából jött volna a vonal Taplaca—Dálna, Borszeg és Szentmiklós mellett Szépvízre.

A dolgoz azonban úgy állott és ma is úgy áll, hogy Szépvízre a világon mindenki irigykedett. Miért? Asért, mert mindentől félték: a fészke — és eleve is! — a kicsi partkapari faházak Szépvízfalvából: városkát építettek, csemeget házakkal — az örmények. A Borsói jött urak — mérsékelt felfelé — nem akarták tudomásul venni az uti életet ölé gazdaság és legnagyobb részét művelés örményekről. Igaz, hogy őt sem a pesti urakról. Lehet, hogy az igen ambiciózus technikusok rendelkeztek is akartak alkotni a M. v. Igazgatóságánál Budapesti hído vezető tervezet — avval a csatlakozással, hogy: „M. gmutatjuk, Szépvíz nem kap vasutat!” — fészkek a megépítési elrendelt tervet, másikat rugósítotok: Madéfalváról Szentmiklósra a vonal fel a hegyeken a egyik hegyről a másikra olyan híddal, mint a Krakó-híd is, amely a hajóút utasaitól 64 méter magasra emelkedik a olyan alacutal, amelynek hossza (1200 méter) kétszeresénél is több, annas, amit a Szépvízi hegyen az állott volna fúrni. I. én fel millió koronával drágább volt a tervet vezet, amért később az építkezési költség vonal figyelmeztet a kapott. De megkedd az új utat!

Mat di... a nyári esztendőben frodal munkát adott Kovácséca főfelügyelő a akkor megkezdettatam a kérdése: a Hargitán át leh t... vasutat építeni. Azt mondta a székely öreg ur: „Fiam! Ahova egy követ le tudok tenni, oda vasutat építék!”

Ha Szeredától Földöklöz most sem építődik meg a régi terüli vonal, akkor az édesdelt közs gőzök a elősorban Szépvíznek kell megépítetie a villamos vasutait! Szépvíznek két egyéből is, mint a gőzösről!

Hogy meggyőztük Szeredának a fejlődése az egész Csikszerek az egész Székelyföldnek is érdeke, tudjuk. De lássuk meg azt is, hogy Szereda fejlődésének nem kell sem Gergelyősszemélmélés, sem Szépvíz, sem Szentmárton, sem szomszédoké, még Som yó sem Ádózatot hozson. Mert ha pl. mi Szépvízre járásbírást, vagy polgárhatalmat igénylünk, azt nem Szeredától igényeljük, hanem azt mondjuk, hogy ami ott van, maradjon meg, sőt adjanak neki felsőkereskedelmi iskolát és királyi Táblát. Somlyót az csőkevény intézményekkel pótolják a főgimnáziumáért, képződjéért, hanem ott van a Szentpéter-egyhásmegye óriási vagyon: a mo'doval: miközül a székely Püspökséget Somlyóra állítják vissza a csalájanak hosszú Papnevelőt. (Nem családfő ne: elő!)

Gergelyősszemélmélésnek is, Szentmártonnak is olyan kell igényelnie és teremtenie, amit nem Szeredától kívánunk el. De Szeredának minél magasabbra kell emelni az igényeit s ezt az államon, a vármegyén kívül még a Magánjáváknak is ki kell előgítetnie, amint-

hogy a szépvízi régi 8 tízesi nagy havasóból is nem új gazdaságot kell teremteni, hanem közlekedési és kulturális vállalatokat és intézményeket.

Erdélyt a székelység a vérvél szereste és tartotta fenn. Mindig kipusztítottak, kifosztottak, vérfürkért még csak a mindennapi kenyerüket sem kaphattak meg. Ennek egyszer már legyen vége! Ődöszük és kévesük Éltés Gyulát és az Éltés Gyulát!

Naptárak 1943 évre!

Székely Nép naptára	P — 24
Új Nemzedék	P. — 30
Jó forrás	P. 120
Képes friss	P — 30
Nagy képes	P. — 60

beszereshető
M. kir. Dohány Nygyárudában.

Egy láda székely föld a dardzsilingi sirban.

Kelemen Zsófia virágos kertjének földtakarója alatt álmoodzik Kőrösi Csoma Sándor a meg nem talált ázsiai néprokonokról.

Irta: Ióó esikszonygyörgyi Józsa János.

Egy székely naplón nap nap után hirdette homlokán, hogy az az Kőrösi Csoma Sándor esztendője. Valóban csodálatos elhatelt fordult az érdeklődő figyelmre a nagy székely tudós kutató felé, felelevenítve élettörténetének csaknem minden érdekos mozzanatát a tisztává a helytelen vagy tévesen ismert közléseket a adatokat arról a férfiről, akinek minden tettében és munkájában, minden gondolatában és akaratában, minden mákülönségében és lemondásában csak egyetlen egy igaz, szent vagy táplálkosott, nőt és dagadt: a magyarral rokon népek keresése és megtalálása.

Annál újnak e végéjé: az újkorokkal való találkozását a vérszót örökre eltorlaszolta előle, mert a harmadik élelelet alkalmával váratlanul kidőlt, 1842 április hó 6-án, 58 éves korában.

A szent, székelyéletű férfi — akinek soha egy percre nem maradt arra, hogy eszébe nevetett szeme feltekintjen egy virágoskertre, akinek soha egy percnyi idője nem volt ahhoz, hogy szívé megdöbbenetében a ró mo'lya vagy sserpente — csak egy szerelmet ismert, s hana, a székelyföld iránti diadalmas szerelmét. És hogy milyen nagy volt e szerelme szívében, arról Kőrösi Csoma Sándor tett tanúbizonyságot miséit elhagyta volna az ország területét. Milyen Nagyenyedről több száz km-es gyuloglás után Brassóba érkezett, hanem azt ki a közelében lévő székelyfaljába, Kőröshe, hanem egy, zseben ment tovább Bátorfalva, Konstantinápoly felé. Nem tért be székelyfaljába, mert őrséte hogy nem tudta bejárni a től attól az imádkolt rügtől, amelyben édesanyja már 10 éve phent s amelyet talán csak a temetőkor látott utójára. Éreste, hogy e kitérő kizökentető nagy utja vonalától, tervezet megvalósításából s ment szigorú elhatározottan tovább, hogy többé sohasse láthassa meg édes székelyföldjét, a hana földjét s ahol porait idegen föld fogadja be s nem az a föld, ahol élt s ahol meghaltat kellett volna.

Micoda léleképede, gyilkoló óras is betett az, hogy egy meg el egyetlenegy szerelme mellett, hogy meggyőzser nem láthatja visszat a micoda merdőre éreste fozoródott es a hosszú ut alatt, a hosszú két ávítald robotos munka közepett? És ment a kitűzött esent, dicad célpont felé az évekig tartó sereutján a végeláthatatlan időben és térben, hogy 23 év múlva, 1842 év februárjában harmadik kitérőképpen 58 éves korában megpróbáljon a végcéhoz jutni, a jukorok országában.

Eznek a megfoghatatlan s megérvelhatatlan éreste meggyőzéseként áragadt fájdamra vezvűt éreste álmában, amelynek teljesedése előtt a sor lement végig az életpont, hogy megnyissa a dardzsilingi temetőt...

De talán ez a magyaryarshatatlan éreste vezetett 1909 december 25-én, pontosan Kőrösi Csoma Sándor ud sereje elhalásának évének századik évfordulóján E. M. L. Bert, az Asiatic Society if' Bengál tagját arra a gondolatra, hogy megkeresse Kőrös (a megkeresésben távoasa Kőrösi) földjéről az ávítald, hogy a község küldjön Csoma Sándor 125. születésnapjának emlékére hazai földet és egy magyar feliratu emléktáblát, minthogy az székely Ánsial Tízesség nagy emléktünetpélyt kívánt rendezni eszalkalomból.

Kőrös (1904 óta Csomakörös) községi előjárása teljesítette mind a két kérést és egy láda földet küldött Dardzsilingbe. Az édes székelyfalabeli földet Ferenc Tamás akkori községi bíró feleségének, Kelemen Zsófiának pompás virágoskertjéből vették.

Kelemen Zsófia sajátkezűleg nevelt esztudus virágoknak kertjéből vett e kis ládányi föld, amely értékesebb minden kincsnél és édesebb minden gyönyörnél. 1910 tavasszal termelt a dardzsilingi temetőben 100 éve phent Kőrösi Csoma Sándor komor, szerelmet nem látott, aszéta lelkének és megdöcült szellemének az — álmovirágokat.

Tanulólanlyt felvesz a Vákár-nyomda.

Magyar példát mutat a Donnál őrtálló honvéd.

Honvéd haditudósítómánád, Ferenc Gyurkó hdp. őrmester.

A hatalmas viszrovásokkal esdelt orosz pusztán semmi sem állja útját a székének. Kavarog, porzik a hó. Az égálsán vörös felhőfossányok jelennek meg. Ujabb, tán keményebb szelet jelesnek.

A Don nyugati partvonalán magyar honvédek előretölt megfigyelőkben, táboriőrökön teljesítik köteleességüket: éjjel-nappal vigyáznak, semmi sem kerül el a figyelmüket.

Bundákban, kucmákban és jellegzetes orosz szőrcsizmákban végzik feladatukat szolgálatban, késztültségben levő honvedek. Nincs mozgás. A túlélt oldalon nyitott szemek tapadnak a partra s ha célt látnak — lönek. Sokszor vaktában le lövöldöznek.

A mi fészkeink is minden eshetőségre készen állnak. Géppuskáink, tüzfegyvereink fagymentes fedésekben lesik a célt. Ha valami felünk, villámgyorsan kinyitlik a lörés, egyetlen mozdulattal helyére csuszszik a tüzgép s már kelepel, szól a fegyver.

Sokszor órákon át kísérleteznek puskák csatárok egyes lövekekkel, míg megszólalásra bírják a vörösök valamelyik tüzelőállást változtatott tüzgépet. A felderítésnek ez a módja nagy túrelemjétek, de a kártás rendszerint eredményt hoz.

Máskülönbén szigoruan ragaszkodnak arcvonalunkon az utasításhoz csak célra kell löni! Célra és eredménnyel!

Nappal — általában — nyugodtabb az élet. Saját felderítőink gondosan átvizsgálják a terepet. Pontosan megnézik: nem ke zülnek-e valakire a „szomszédok”? Ha igen, — illetékes helyen porcokan belől jelentik s tüzéségünk, ha kell, bombázó repülőgépeink máris kidözik, hordják is a „comagokat”. Hány, meg hány gondosan elkesztett vörös támadás om'ott össze tüzésreink és nehézbombázóink nagyereűen irányított tüzésben, csak azért, mert közel felderítőink idejében észrevette a gyülekezést, erőátcsoportosítást.

Kisebb vállalkozásoknál, melyeket annyira kedvelnek a vörösök, az előretölt megfigyelők, táboriőrök feladata az állásaink felé igyekező ellenséges csoportok feltartoztatása. Jele személtetés al' t megelevesedik a veszélyeztetett védelmi körlet. Az éjszakában hívza, sötétség leple alatt köze edd „bolnik” azt sem tudják, mikor kerültek záróüzbe. — Géppuskák, aknavetők, gránátvetők, párc-lörök s ha szükéeg van rá, kísérő lövegek „huznak” a résztvevők számára örökidőkre emlékeztetés „vörös bakancsát”. Legtöbb feladatukat meg nem tudják meg kezdeni, mert vannak, akik elorulják. Mások önként jelentkeznek parancsnokágainknál s elődjük, hogy kényyszerből jöttek át a Donon, kéréskedésre nem vállalkoznak.

A mi oldalunkon is nagy a vállalkozási szellem. Ha valamilyik ellenséges tüzgép túlságosan sokat okvetetlenkedik — önkénteseinkből álló harcjárőr megy át észrevétlenül a folyón, megközelíti a fészket, rajtaütéssel támad. A célként kiszemelt tüzgép megsemmisül, vagy a mi oldalunkra kerül. Ronggeteg géppuskát, nehézpuskát, aknavetőt, gránátvetőt, még több golyószórót és géppisztolyt zsákmányolnak így.

Komolyabb vállalkozások során, melyekben több rohamjárőr dolgozik összhangban kiserődőket, melyekben tagolt erőtítési rendszereket göngyölítenek és robotantassk fel honvédeink.

A magyar virtus, az egyéni bátorság gyöngyszemei kerülnek felzárva egy-egy ilyen vállalkozás alkalmával.

Sokszor előfordult, hogy az előretölt megfigyelő a támadás pillanatában krzigránátokkal telt ládát dobott maga elé s egyedül felvette a harcot, megállította a támadókat úgy, hogy 3—4 emberből álló harcjárőr száán 30—35 főből álló vörös csoport maradványait üldözte a Donig. Mások a folyón egyedül átkelő katonáknak értékes adatok megszerzése után arra is talált módot és alkalmat hogy az ellenséer megfigyelő műszerét, vagy más értékes fegyverét elhozza.

A Don partján bátran, derékasan, ősbőlz méltóan viselkedik a magyar katona. Példáját ott is követni kell a munka, az összetartás, egymás megbecsülése és szeretete arcvonalán. A belső arcvonalnak is éppolyan szűkösnek, tettekre kéznek és köteleességet teljesítenek kell lenni, mint a donmenti honvédeknek. Ma katona mindenkik. A katona pedig minden időben és mindenhol köteleességet teljesít. A köteleességet nem teljesítő, a parancsot megszegő katona sorak mindenki ismeri. Az is parancsotegő és köteleességteljesítés elől buj, aki a belső arcvonalon rémhíreket terjeszt, árdrágát és más módon homlaszt. A katonasora nyílt és egyenes. Mindenkinék vállalnia kell ezt a sortot, mert nemcsak utján csak egységes menetben, egyakarattal, fenntartás nélküli köteleességteljesítéssel jutunk célba. Nem kétséges: célba akarunk és célba fogunk jutni!

Ne felejtsek az othoniak: a belső arcvonalon sokkal könnyebb, jobb és kockázatlanabb a munka, mint a külsőn fegyverrel a kézben, szeszerez életveszély között harcolni.

100 Pengő jutalom!

Folyó hó 18-án este 6—7 óra között Csikszeredában a Hajnó vendéglő előtt elveszett egy fekete bárányszőrös bunda. Nyomra vezető 100 Pengő jutalomban részesül. — A Vákár-nyomda jelenti.

Nagy Imre.

As a művész, aki a festőművészet modern hang- szerelésével talán legkorábban szólaltatja meg műve- szetében népi környezetét, Nagy Imre, a csikszögdi "gazda".

Nem érezte jól magát Pesten. A Fijaköia után egyideig még keresgölt Szabolcon, Kecskeméten de nem talált magára. Egyre jobban érezte magában a Hargita hívását. Hazament, de sokáig nem volt kedve, se ereje festeni. Gazdálkodott és méhészkedett. Össze- nőtt a földdel, a munkával, a székely néppel, a tájjal, a nőrényzettel és az állatokkal. Két-három évi művész- tetlenség után lelkeben fel-frissülve s emborságban meg- gasdagodva nyit újra az ecsetes a festette, amit ez idő alatt élt, látott s ami belesimult a lelkébe. Énjének és környezetének fáradságos, dolgos életét. Így jutott el a székelység mély lelkéhez s rajta, társán és volt mesterein a visszatérő emlékein keresztül az egyete- mes magyarsághoz.

A székely parasztság küzdelme a népe, végtelen távlatokba tekintő nyugalma elevenedik meg festmé- nyén. Nagyvonalúan, szélesen húzott ecsettel fest, mindig csak modanivalójának s az ábrázolt dolgoknak lényegét vetítve élénk. Olajképei drámai erővel, nyers, sokszor trutális őszinteséggel szólaltatják meg a ves- tültek kemény, erőteljes, nohátos színeiben vaszorra a ciki havasok szegény székely népének életét. Régebb- ben rézkarcokat és fametszeteket is készített. Az olaj- festés mellett a tollrajzban is utóélettel virtuozitá- sáig fejlődött s az akvarell területén is kiváló ered- ményei vannak. Viaszfestményei ujszerűek, olajfestmé- nyeinek sokszor nyers, de mindig erőteljes és kif- jessé kolorizmusa itt halkabba hangolódik, anélkül, hogy erejéből veszítene. Ezek is, mint olajképei: tájképek, emberek, állatok. Sokszor torzít, runyol, nyersen, őszin- tén beszél. Mások elhalnak. Finomabb tónusok, köny- nyebb játékos színek, vibráló levegő, rejtjelmes táj si- mul ki ecsetje alól. Nagy Imre művésze az székely- ség életének gasdag, bukolikus költészeté. Művészeté- nek megértéséhez és szeretetéhez csak az juthat el, akit Barók Béla Faból faragott királyfiának, a Kék- szakállu hercegnek akkordjal, avagy Nyíró József és Tamási Áron írásai is vonzanak és megráznak olykor. A székely népmesék és balladák titkos törvényét szer- rint keletkeznek Nagy Imre képei. Csak hogy már nem a nép egyszerűbb, hanem modern Európába beillesz- kedő magyar nyelv csiszoltabb hangján. Csiszolt és modern ez a nyelv, bár nem elfinomult. Megőrzi a ciki havasok éles levegőjének s a székely nép arcéle- nek, történelme által is acéllá edzett lelkének kemény- ségét, de őszinteségét is.

Amikor Nagy Imre s általában a népiség k fejze- zésére törekvő művészek stílusvilágát akarjuk megba- tározni, körülírni, nem szabadulhatunk a hasonló jellegű és céu iródmunkák való egybevetéstől. Különösen áll ez Nagy Imréről, akinek művészetében ugye- nasz a székely ballada, mesevilág és ősi humor szólal meg, amely Tamási Áron költészetének a legmélyebb forrása.

Jelentősége nem merül ki művészetének önértéké- ben, hanem fokozódik abban a szervező munkában, amit különösen az elmúlt 6-8 évben fejtett ki az er- délyi mazyar művészeti élet megszervezése, valamint itthon művészetünkkel és szellemi életünkkel való össze- kapcsolása érdekében.

Egyedül él. Tanítványai nincsenek. Egyedül, mint a többi erdélyi magyar művész. A kiállításokon való gyakori szereplése azonban így is elegendő volt ahhoz, hogy az ifjabb erdélyi művészek tanuljanak tőle, ami meg is érzik nem egynek mostanában kialakuló stílusán.

Művészi felforrásban nem találunk semmi stílus- keresést, a legkisebb spekulációt sem. Pillére a termé- szet és az élet, amiről mond egyszerű kemény, de mind- dig őszinte véleményét mond. Ez talán egyik jellemző vonása: nem veszi tudomásul a dolgokat, ahogy van- nak, véleményének értékelésére mindenkor törekszik. Ezért nem másolja, hanem újra alkotja tárgyát. Ez-mék és szimbólumok az ő művészetében is vannak, ezek- nek azonban nincs olyan hangulnyozott jelentősége, mint Aba-Nováknál. Nagy Imre inkább elbeszélő, még- pedig epikusán ömöl, hol vidám, hol drámai, ballada hangon. Felületes kritikusok szer- tük Aba-Novák hatá- sát keresni benne Terveznek. Bizonyos, hogy közülük van egymáshoz, nemcsak korábban vázolt közös indu- lásuk, hanem későbbi összehasonlítások miatt is. Jö- nébányssor meglátogatták egymást. Ez köl- cönösen hatottak is egymásra. Mindez azonban csak apró rész- letekben nyilvánul — mindkét részben. A lényeges különbség Aba-Novák két- és Nagy Imre háromdimen- zió s felfogásában, Aba-Novák jelképi törekvésében és Nagy Imre széles elbeszélő módjában van. Sokalakos kompozitót festenek mindketten, de meg kell látni, hogy Aba-Novák valahány alakját értelme irányítja, Nagy Imre emberei inkább érzelmilények. Aba-Novák- nál megáll a jelenet, megáll a cselekvés — ezért lesz jelképpé, — Nagy Imrénél hőmpályog, mint a széles medrű folyam.

Még nem jutott el a falfestményig. Formavilága, monumentális érteke és képszerűsége azonban ugye- csak nagy fölületre kínálkozik, nagy távlat után vágya- kosik.

As utak néha találkoznak s úgy látszik, hogy ma a magyar költészet és festészet utja újra összehál- kosnak. Eselött tíz évvel még leginkább az ecsettel és "vörös törekvők" elmélettel olvasgatták legszíve- reb- ben ifjú művészeink. Manapság már Kodályról, Bartók- ról, Szabó Dávidról, Adyról, Móricz Zsigmondról, Erdélyi Józsefről, Kodolányiról beszélnek és vitatkoznak. A meddő esztétika-viták háttérbe esorolnak. Inuitív ere- jük pedig inkább gazdasági a költészetet, mintsem az esztétika, különösen az ál-esztétika által.

Nagy Imre a kitűnő székely festőművészen éppen most nyitotta meg képzőiskoláját Marosvásárhelyen és azt a székely főváros műértő közönsége a legnagyobb szeretettel fogadta.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a m. t. közönséget, hogy Csikszereében a Kossuth-utca 11. szám alatt (az Ováda áttelében) lévő Elekes-féle könyvkereskedést és hírlaptródot, 1942. évi december hó 10-ével átvetttem. — Vállalkozásomhoz kéreml a nagyközönség szives támogatását

Tisztelettel: SZABÓ PÉTER.

Osiki diák.

Vakációt levél.

A MAGYAR BETLEHEMES MOZGALOM

Kedves Fiúk!

Csaknem 50 magyar betlehemet vitettek bama. Örmel irom e sorokat, mert tudom, hogy legaiább 50 magyar családban valóságosan is állék a betlehemi jelenet. Annál maradandóbb es az élmény, amelyly- ben a magyaros betlehem alakjában magyar párt- rok hódolnak a kicsi Jzusnak. Mg felállítását a ma- gyar betlehemet, e sorok segítségével gondolják a „Ma- gyar Betlehemes Mozgalom”, mint amelynek a ma- gyar betlehemet köszönhetjük.

Betlehem, kicsiny falu a Szentföldön. As Ur Jé- sus születésének helye. Már az ós időkben nagy szent- rőllet volték körül. A hagyományok szerint már az apostolok templomok építettek e helyen. H-drián csás- sár hogy az Ur Jzusra való emlékezést kitörölje e helyek lelkéből, Adonis-nak emelt szobrot e helyen. De Nagy Konstantin csásár az édesanyja a barlang fölé basilikát építtetett, a sziklajászól farészeit pedig ezúttal: be foglalva Rómába hozták és a „Szentjászol-Basilika” c templomba helyezték el.

Betlehemet igazi élménnyé Szent Ferenc tette. Talán lemeríték a Greccól karácsonyj történetét. Szent Ferencet 1223 adventja erős vágy fogta el Bet- lehemen után. Es akkor született meg lelkében a greccól csodás álma gondolat: Betlehemet valóságosan át- éllet! E határossa, hogy éjféli misét mondak a greccól barlangban. A falu népét hívezte a barlanghoz. Örööt, asamarat kerített, jászolt helyezett eléjük, a jászol mellé egy hajdort ültetett, aki mellett egy iz- zetes férfi állott. Fáklyák fanyé mellett kezdődött az éjféli szentmisé. Evangéliumkor maga Szent Ferenc prédikált oly meleg áhitattal, hogy még az ajkai is megnyalta Jzus nevének emelésékor. As átváltottas- tásokkor maga a kicsi Jzus jelent meg a szent otyá- bban. A greccól álma valdó Betlehem volt.

Ettől kezdve a B-tlehem mindent bejutott a tempomokba. Mivel azonban a nép képtelennek és es jászolának szabad teret hagytak, a betlehemes gondolat lassankint elfajult. Oyan mellékhörülmenyeket állítottak a Betlehem mellé, ami már nem illett a templom méltóságához. Esért a templomból lassan ki- szorult a placérré, majd a hátsókba. Nagy munkájába került az Egyhásnak, míg újbbi visszaállította a B-t- lehemen nemus gondolatát na a Betlehem elindulhatott győzedelmes útjára. Felmérhetetlen az a lelki gasdag- ság, amit a Betlehem gondolat adott a lelkeknek.

A felvilágosodás borsakrában látták a győzedel- mes betlehemi gondolatnak erejét, ezért mindent meg- tették, hogy az emberek lelkéből kilöjék vele együtt a hitet.

1803-ban Bajorországól tudott ki a betlehemjárás letiltása. 1812-ben a litó rendelkezések megszüntek, de tis év elog volt ahhoz, hogy a betlehemes gondolat elhalványodjon és a meleg érzés kivesszen a lelkéből. A múlt század második felében, különösen a hider- melor kor meglitt családi körben jelenik meg újra a Betlehem régi meglittsége templomai és családi szentélyben egyaránt.

A Magyar Betlehemes Mozgalommal kapcsolatban meg kell említenünk a pécsi ferencrendiek B-tlehem- vésztő üemét, ahol szentferenci lélekkel készült templomának számára a szebbnél szebb B-tlehemeket. (A minap a magyar rádó hangfalváltelben mutatta be e nem kltarany üem buló életét és tette élményé a pécsi ferencrendi templom B-tlehemét)

A nagy Betlehemes Mozgalom tulajdonképpen 1938-ban indult el, amikor Budapest-n forgalmas pon- tonnál állítanak fel B-tlehemet. A pástoros B-tlehe- met a Gallériussor alatt városi medencéjébe, a há- romtrásvost pedig a belvárosi ferenciek templománál állítják fel. Majd kartonból kivágható leveket terjesz- tenek, sőt fából és kerámiából is készítenek magyar vonalú betlehemet.

Szeresd a magyar betlehemet! Forgasd a „Bet- lehemes eszmesterkedés” c könyvet (Kiadja a Ma- gyar Betlehemesek szövetsége, Bp. IV. Bistya u. 11) meglé- d mly nagy örömet szerez vele a családnak és saját lelkednek egyaránt!

Csikszere, 1942. XII. 21-én.

Kegeylemetljes karácsonyi ünnepeket kíván:

Székely László hittanár

Zongorát vagy pianót berbe veszek. Cim: M. kir. Dohánygyárúda, Csikszere. 3-3

A Diákkaptár.

„Ez értékes ifjúsági mozgalom vert nálunk gyökereit az utolsó évtizedekben. Külföldről hoztak a fellemnevelő cserkészeket, svájci talajból fakadt a szocialista érzéket fejlesztő vöröskereszt munká. De a gazdasági növelés ABC-jét a „Diákkaptár”-mozgalom gondolatát és annak módszerét magunk termeltük ki, ezért is áll hozzáuk legközelebb valamennyi ifjúsági mozgalom között.” — Ezeket a sorokat írta egy év- vel eselött asóta dicsőséges hősi halált halt Kormányzó- helyettesünk a Diákkaptár-mozgalom évi jelentésének bevezetésében.

Most legutóbb, Debrecenben Antal István nemzet- védelmi propaganda minisiter határossa meg, hogy mi a mozgalom legbensőbb lényege és jelentősége.

— Es az intézmény — mondotta a minisiter — nemcsak önmagában és önmagáért fontos a nemzet számára, nemcsak azért a gazdasági munkáért, amit kifejt és azért az anyagi eredményekért, amiket elér, hanem elsősorban azért a szellemért, amit magá- ból áraszt és azért az erkölcsiségért, amit működésé- vel megvalósít. A Diákkaptár szelleme a legtisztább, a legnemesebb közösségi szellem, amely az egyén tevé- kenységét szervezen és összehangatosan kapcsolja bele a nagy célokért folyó közös nemzeti munkába, anél- kül, hogy az egyéniséget megsemmisítse és az egyéni kezdeményező erőt — minden emberi és közösségi fejlődés e nélkülözhetetlen motorját, elnyomná egy lélektelen kollektivismus szivárgásában és egyhangu- ságában. As az erkölcsiség pedig, amely a Diákkap- tár működéséből kiárad, már annak a háború után minden bizonnyal elkövetkező gazdasági rendnek az erkölcsé, amely gazdasági rendnek az erkölcsé, amely gazdasági rend vezető eszméi a betlehemi bölcsőben születtek meg és amely gazdasági rend azt hirdeti, hogy nem az ember van a gazdaságért, hanem a gas- daság van az emberért.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak az T alakú bevágásnak kell lenni. Kémszót- tes eredeti csomagolásban kérje.

A Diákkaptár-mozgalom tehát egyik lényeges intézménye a magyar gazdasági jövőnek és fejlődésnek.

As első négy évi munka leglényegesebb ered- ménye az, hogy bár megmaradt a Diákkaptár nevelő jellege és munkájának játékos színe, de mindig gyak- rabban fordul elő, hogy a Diákkaptár a játékos jel- legű munkán túlmenően igen komoly feladatokat is részt vállal, különösen közelebbi vonatkozásban. — A különböző, eddig fel nem használt növényi, állati, ipari nyersanyagok, hulladékok gyűjtése, de termelés- tésén is mind'g fokozottabb szerep jut a Diákkaptár működésének.

De igen jelentős a Diákkaptár mozgalom négy évi fejlődésének iránya is, amely arra mutat, hogy a kaptárkodás súlypontja a diákok egyéni teljesítme- nyéről a csoportmunka felé tolódott el, amit a nem-zeti közösség általános háborus helyzete is indokolt.

As egyes lekolák kaptárkodó diábjának csoportjai mindig inkább egymással önmegműködés ügyeknek működésüket kif- jtenik és mindinkább fordul figyel- mük a közösen kitelgítendő közösségi érdekek felé. Ennek a fejlődésnek legsebb bizonyítéka az az akció, amit máj az 1940-as év végén kezdeményeztek a kaptá- rosoz, amikor a nagy nyomorúságban sínylődő Gyergyó- csomafalva székely közösség meggelétésére tiszkele- cseger pangó kamatmentes kölcsönt adtak össze orszá- gos gyűjtés alapján. Ugyanakkor nemcsak 19.000 P. kölcsönt folyósítottak, hanem gondos helyszíni tanul- mányosok alapján megállapították azt a beruházási programot is aminek végrehajtásával a székely kö- sség nehéz helyzetén segíteni lehetne. Es a beruházási program kiterjedt a tejlétekesítés jobb megszerve- sére, a természetlag emelésére, a Maros vízének a kár- tetésnek elleni megléző szabályozására, a jobb legelő- gazdálkodásra, batorlap teremtésére, műtrágya be- szerezésre és sok más fontos gazdasági szempontra.

Hogy miképpen tudja a Diákkaptár mozgalom as ilyen elhatározásokat finanszírozni, arra érdekesen mu- tat rá a Diákkaptár összeállított márgé. As 1941 év végén lezárt kimutatás szerint 1940 október elseje és 1941 szeptember 30-a közötti egy év alatt a kaptár- kodó diákok által gyűjtött összes jövedelem össze- ges pontossá 1.076.806 pengőt tett ki as első év 700.000 pengővel szemben. Ebből as összegből 550.000 P.-t a legélhetősebb bér munkákból gyűjtötték a kaptár- kodó diákok, az ugyanevetett gyűjtőmunka eredménye- képpen 77.000 pengőt szereztek, termelő munkából 86.000 pengő származott és a kaptárkodó diákok által tejesített különböző vállalkozásokból 210.000 pengőnyi jövedelem keletkezett.

As 1941-es évben elért több mint egymillión Diákkaptár-jövedelemből kereken 606.000 pengőt fordítot- tak a kaptárkodó diákok tanuljára, taneszerének és ruhá- sai szükségleteinek fedezésére. Hasonos közösségi befektetésre fordítottak kereken 50 ezer pengőt, amely összegben példánul benne van a Gyergyócsomafalva számára adott kamatmentes kölcsön is. Kivételülre, cserkészstáborunkra fordítottak kereken 70.000 pengőt és a kaptáros diákok szórakozására összesen 68.000 pengőt. As utolsó tétellel kapcsolatban megjegyei a jelentés, hogy „jellemző a magyar diák fellelkeség- esére, hogy saját keresményének alig 7%-át költötte csupán szórakozására és vele-ményük szerint hiba volna az as arányasámat még lejjebb szorítani.”

Ebben a nagyserű diákaptár munkában részt vesznek a csehszeredai Segítő Mária főgimnázium diákjai is. A külső szellemi nevelésnek egyik legkiválóbb eszköze a kaptáros diákok mozgalmá. Szűz és tanítvány hálós lehet ennek a nevelő munkának.

Jézus születése.

Nem palotába küldte el bíboros, gyémánt hintóján, — s nem selymek drága kötőse simult a szegény bus anyján! Szakadt ruha és sok tévis, — erőtlen fáradt, tört tagok, — lástkutak mélyén állt szemek... Mária volt és hallgatott... Mária volt és szenvedett...

Palota helyett istálló ajtója nyílt meg csendesen, hogy a jászol szent oltárrá s a sord tanya templom legyen! Hogy legyen fagyban is meleg, friss remény, új hit, új ima, — s a rongyos pásztorok között: Jézus anyjává Mária, — Szűz Mária, az üldözött!

Jézus, Jézus, Te nagy kereszt, kit hordnak büszkén vállalk, magyar Betlehem ünnepén Szűz anyád jászol-ágya int... Mi tudjuk, hogy a Golgota Isten — sorsoddal összenőtt, — ne hagyd el hát e nemsetet a sorsod utján levőt, ki mindig érted szenvedett!

A pásztorok és koldusok, ami számunkra megmaradt, — Karácsony szegény ünnepén szerezd e krisztusi — magyart!

Dr. vitéz Geröffy alezredes.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Az Erdélyi Part gyergyói gyűlései. A karácsonyi ünnepek alatt az Erdélyi Part képviselői a gyergyói községek lakosságát látogatják meg. Az Erdélyi Part felkérésre a gyergyói magyar tömegesek is, hogy ezekben a nehéz időkben a vezetőik és képviselőik egy pihenésre is vegyék fel a kapcsolatot. Mire erre nagy szükség van. Mindennek fontosabb pedig az, hogy vigyázzunk az egységes magatartásunkra. Verrünk vissza minden olyan kísérlet, ami a belső magyar front megbontására törekedik. Az Erdélyi Part ma a csehszeredai magyarok az a szervezete, amelyben egységesen kell gondolkozni és cselekedni. Értünk meg ezt a háborús időkben olyan fontos elvet. Tartuk meg a kisebbségi helyeslőnkben bevált fegyelműnket. Nagy szükség van erre ma, amikor forr a világ. Ne pánk vesztél a karácsonyi ünnepek alatt a gyergyói népet keresik fel. Tájékoztassátok, elvlezt a hitartásotok, a győzelemnek a hitet. Fogadjátok szívesen. Az Erdélyi Part gyergyói körújár részt vesznek Kiss Kálmán, Dr. Csipák Lajos, Dr. Gáspár Alajos képviselők, László Ignác főrendihelyi tag, Dr. Kovács Károly, az Erdélyi Part csehszeredai tagozatának főtitkára és Szűz Mária, a part titkára.

— Eljegyzés. Bálint Ibolyka és Deák Gyula főgimnáziumi tanár Csehszereda, jegyznek.

— Doktoravartás. Dr. Spitzer György adó hivatali tisztviselőt a kolozsvári egyetemen jogi doktorrá avattak.

— Minden kedden este közművelődési előadás. A község figyelmét felhívjuk, hogy a városi népművelési bizottság minden kedden este közművelődési előadást tart a városban nagyteremben. Kerjük a községet, látogasson szorgalmasan ezeket az alkalmakat. Legalább szenteste egy napot annak a gondolatnak, hogy egymáshoz közeledni valamelyen lelki kapcsolatot. Hiszen az utóbbi időben egéren elvándultunk egymástól. Ebben a városban sincsen semmi olyan élő valóság, ahol az emberek egymással találkoznak, összejönnek és elbájosgatódnak. Így törtéhet meg az, hogy egyre távolabb esünk egymástól. Csak nézzük uton a felénk egymást. Nincs le semmi kezdeményezés arra, hogy egymás közelebb kerüljünk. Gyakrabban kell találkoznunk, bármilyen módon is, mint kell teremteni arra, hogy a város, a falu községben gyakrabban találkozzon, gondolatait bicserélje, mert ahogy ma van, az semmiképpen nem jó. A város számára egyelőre ennél jobb alkalom sincsen, mint a közművelődési előadások látogatása. Építsük ki hetenként ezeket a keddi estét, próbáljunk egymásért értekezni közelebb jutni.

— A kődvassárhelyi Kaszinó 100 éves fennállásának emlékünnepe. A kődvassárhelyi Kaszinó 1942. évi december hó 27-én ünnepelt meg fennállásának száz éves évfordulóját.

— Nem lehet rádiót hallgatni. A rédlő hallgatóink egyre elkeseredettebben panaszkodják, hogy a különböző gépekkel hovatovább jobban savorják a vételt. Nem lehet ezt bírni. Számtalanszor panaszkodtunk már ezt a lehetetlen állapotot. Kerjük a postát, lépjen közebe erőlyesen, hogy a villanygépeket blokkolják.

— Köszönetnyilvánítás. Ezúton is hálás köszönetet mondunk mindenkinek, akik felejtethetetlen testvérem, illetve nagybátyánk: Kiss András, lakásfalvi nyug. plebánus elhalálása alkalmával részvétlőnknek bármilyen módon kifejezték.

Ösv. Dávid Ignác és családja.

— Házasság. Potovszky Aegyal és Dr. Rézengh Tamás m. kir. állatorvos 1942 december 26-án házasságot kötöttek Csehszeredában.

— Csehszereda város színelőadás. Csehszereda város vezetősége mindent megtesz a lakosság közellátásának biztosítására. Természetesen nem szabad elfelejteni egy percet sem azt, hogy mégis háború van és a nehéz feladatot mégsem meg a békeidők biztonságával. Ezt a községnek is egyet tudomásul kellene venni. És ebben esetben jobban kellene megfontolnunk és mindent olyan szívesen bírálókat magatartását. Szűz Gerő polgármester jelenleg tárgyalásokat folytat 700 darab hirtelt sorstés lekötésére. E tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy december végére 50 darab hirtelt sorstésnek a leszállítása már teljesen biztos és minden kifizetés meg van arra, hogy a többi is sikerül megesserjen. A december végére várható 50 darabból álló szállítvány már sokat fog jelenteni városunk színelőadásában.

— Eljegyzés. Pálmai Baby (Mikolcs) és Balássy László m. kir. hadsereg jegyznek. (Mindem külön értesítés helyett)

1 pillanat és elnyeli
az ideg és feszülő cigarettá-
szívartást és hamut, a gomb-
nyomásra működő

Hamukuli
füstmentes hamutartó

ÁRA: 680p. Mindenképp kapható!

Kitüntetett ipari munkások. A csehszeredai ipartestület előjárósága 1942 december 20-án ünnepélyes keretek között nyújtotta át az ipari munkások díjazási díját és 100 pengő jutalmát Aranyos Sándor hentes és mesáros segédnek, valamint Párcs István villanyűzemeltetőnek. Nevezettek 30 éves korezzal egyfolytában szolgálták gazdaságunkat. Olyan megbecsülendő tény, amely mellett a társadalom sem lehet elszévesztett. Az ünnepségen Szűz Gerő polgármester nyújtotta át a kitüntetéseket. Összetett magyar gondolatokkal köszöntötte a két kitüntetett munkást és Isten áldását kérte családjukra, további becses munkájukra.

— Hirtelen halál. Jakab Sándor volt városi tisztviselő 1942. évi december hó 21-én Csehszeredában hirtelen meghalt.

— Csehszereda városi lakosság lelkesedése támogatja a Kalácsa Munkásszövetkezetet. Csehszereda városi lakosság legújabb gyűlésén állást foglalt a lapunk által is több ízben leírt Kalácsa Munkásszövetkezet mellett. Amlat ismeretes, a Kalácsa munkásszövetkezet tömörítése a drága Székelyföldünkért. Hogyne állna hát a székelyi iparos mellett. Szűz Gerő polgármester, mint az iparhatóság feje, megjelent az iparosok gyűlésén nyilvánosan és ezen alkalommal is felbátorította, kérte a közreműködését, hogy a Kalácsa mozgalomra figyeljen fel és az érdeklődéssel támogassa.

— Az EKE Csehszeredai Osztályának támogatása. Az elmúlt napokban megrendezett turisták ünnepélyes során, melyet az EKE Csehszeredai Osztály rendezett a melyen résztvettek a Magyar Turisták Országos Szövetségének, valamint az Erdélyi Kirpát Egyesület kolozsvári központjának vezetői, az osztály tudomására hozták, hogy az Országos Sport Központ az Új Buda-ház rendezésére, az egyesület ház felújítására és a turisták elmozdítására nagyobbnépszerűségű pályázatokat nyújtottak kiállításra.

— A labellai kesztyűk bejelentése. A Székely Kézműipari Kereskedelmi és Ipari Kamara közli, hogy a kesztyűipar, mint minden iparág, csúszdát tapasztal az iparban — gyártás — mind a kijelöltek ki nem jötték, hanem a kereskedők az 1942. évi december hó 31-én hatályban levő labellai kesztyű bejelentésére kötelezték. A bejelentésben szükséges nyomtatványok a Kamaránál a Kereskedelmi és Ipari Kamara felhívásán az ipartestületnél díjtalanul beszerkeszthetők.

— Találtatott. Folyó hó folyamán 1 darab karóra és 1 darab bordó találtatott. Igazolást tudjonos a rendőrszolgálatnál érhető.

Unger Ferenc butorasztalos
Csehszereda, Rákóczi-ut. 49.

Állandóan raktáron:

- Modern hálók és ebédlők,
- Kombinált hálók és ebédlők,
- rőzsafa és dió furnirow,
- patent rőzsmakombinálva,
- kész szalonok és hajlított asztalok.

10 évi jótállás!

4-6

Feladési hirdetmény.

Ditró község előjárósága 1943. január hó 16-án délelőtt 10 órakor, Ditró község-házánál tartandó nyilvános árverésen eladja a „Fülöp András” pataka erdőben található 12 275 darab luc- és jegenyefenyőfát, mely fatömeg 55200—1942. A. K. rendelet feltételei szerint kerül eladásra, mintegy 45. kat. hold területen.

As árverési feltételek a m. kir. Erdőfelügyelőség gyergyóalfalvi kirendeltségénél Gy.-szentmiklóson, valamint Ditró község előjáróságánál megtekinthetők.

Ditró, 1942. évi december hó 21-én.

Kovács János s. k.,
kősz. bír.

Povászay László s. k.,
v. főj. gyász.

Feloszlásra kerülő gyár, üzem
gépi, vasanyagberendezéssel legmagasabbban vas-
tolom csak nagyban

BIRÓ ANDRAS
Balatonszentgyörgy

85—1942. szám.

Feladési hirdetmény.

Bélböri Téli pihenőhelyi Közbirtokosság eladja Bélbör közepben lévő Kúrházánál, 1943. évi január hó 4-én délelőtt 11 órakor kezdődő árverésen a Csehszereda-Bélbör községi határban lévő Ruzsák nevű erdőnek mintegy 6000 kat. hold területű 1941—42 évben kihaszánásra engedélyezett faanyagfaállományát.

A vásárlás területe a bélböri országúttól 1 km fél kilométer, a M. A. marosbányai állomásától pedig 28 kilométer távolban van.

As eladás tárgyat képviselő faállomány 1—2826. normaállomány eladott 2828 darab luc- és jegenyefenyőfát tartalmaz.

Bánatpénz a megajánlott árak 10%-a. Kisebbségi elővásárlási jog van, a jóváhagyástól számítva.

As árverési és szerződési feltételek az erdőbirtokos utótt képviselőjénél, továbbá a gyergyóalfalvi m. kir. Erdőfel. Kirend. Áll. rendelkezésére.

Olyan ajánlatok, melyek az árverési és szerződési feltételektől eltérnek, vagy bánatpénzzel ellátva nem érkeznek, figyelembe nem vesztetnek, utóajánlatok el nem fogadjatnak.

Írásbeli ajánlatok a vásárlás árverési megkezdése előtt az árverési bizottság elnökénél nyújthatók be. — A megajánlott összeg számokkal és betűkkel is kiírható és az ajánlatban kifejezendő az, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket teljesen ismeri és magát azoknak aláveti.

Gyergyó-Bélbör, 1942. évi december hó 17.

Párcs István, **Herlöv Ilyés,**
erd. birt. elnök. erd. birt. jegyző.

2-4 középkorú végzett szerződés vagy a környékről való ügyes ünt

könyvkötőtanulónak
Gyűjtéssel felvevő
a Váhar-nyomda, Csehszereda.

197—1942. vgt. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Gál József ügyvéd által képviselt, Nagygálacsi József javára, — száma 2275 P. — állás tőke és több követelés az járulékos arány, arányban a követelésre időközben reval. fizetés történt, annak beszámításával, a csehszeredai kir. járásbírósz. 1941. évi P. 4808/10. számú végzésével a rendelt elhatározás végrehajtás folytatás végrehajtást szerződéstől 1942. évi november 23-án lefoglalt 5651 P. — állás tőke és több követelés az járulékos arányban a csehszeredai kir. járásbírósz. Pk. 2798/1942. számú végzésével az árverési elrendelést, annak az 1908. évi XLII. t. c. 20 §-a alapján a követelés megőrzésére. Dr. Gál József ügyvéd által képviselt, Nagygálacsi József javára 2275 Pengő — állás tőke és több követelés, továbbá a foglaltat jegyzőkönyvből ki nem tűnt más foglaltatott javára is az árverési megteremtését elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán, ültetésén: Tuzsárdördő községben leendő megteremtésére határidőül 1942. évi december hó 31. napjának délelőtt 11 óraja tűsítik ki, amikor a bíróság lefoglalt utókat u. m.: 1 kettős ágy, 6 ágylétes, 10 éjjeli-székény, 14 ruhasszekrény, 6 sodrony s egyéb ingóságokat a legjobbat igérőnek, de legalább a becsár 1/2-ad részéért készpénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyesínen nem juss meg, ha csak ellenkező kívánástot írásban nem nyilatkozt.

Csehszereda, 1942. évi december hó 11-én.

Mihálka József,
kir. bír. végrehajtó.